

štedljivosti priporočalo ohranjenje kranjske gimnazije, za katero kranjsko mesto prinaša neprimeroma velike žrtve.

Njegovo Veličanstvo obljubilo je, te posebne razmere dati v nadrobno stvarno preiskavo, je zagotovilo deputacijo svoje milostive blagohotnosti in živega zanimanja, izrekoma za duševni razvoj prebivalstva Kranjske, in je potem milostivo odslovalo deputacijo. — Kakor se nam dalje poroča, bilo je ta dan prav mnogo oseb sprejetih v avdijenci, med njimi: grof Hohenwart, Rih. Clam, grof Kalnoky, drž. poslanca dr. Matuš in Papstman. Deputacija kranjskega deželnega odbora prišla je kmalu za tajnimi svetniki in generali na vrsto in je ob $\frac{3}{4}$ 11. uri uže bila gotova.

— V državnem zboru vrté se oblaki, kakor pred hudim viharjem, tudi pobliska se uže tu in tam ter se čuje bobnenje hudega gromenja, na drugi strani pa se zopet prikazuje jasno nebo in gorkeja sapa, tako bi se dalo soditi, da se razidejo viharni oblaki in da nastane zopet dobrodejna spomladna gorkota. — Eno je gotovo: gledalec, ki od daleč opazuje sedanje razmere v državnem zboru, čuditi se mora, kako je mogoče, da ena sama seba v teku dveh mesecev s tako malimi sredstvi, kakor se je zgodilo, more tako grdo zmešati štrečno, kakor je to storil naš naučni minister.

Prvi teden državnega zborovanja pojasnilo se je sicer že mnogo. Vršila so se posvetovanja, ki kažejo, da se je levica prezgodaj veselila, ako je računala, da bode desnica brezumno rohnela.

Ne to ne uno, se ni zgodilo, temveč vse dosedanje razprave so pokazale, da se v razmerah klubov desnice ni spremenilo ničesar, dalje pa, da posamezni klubi desnice mesto divjega kričanja prav trezno in mirno, zato pa toliko odločneje postopajo. — V zadevah Gautsch-evih naredeb interpeliralo se je že z desnice in levice, ojstro in rahlo in, ako bi se hotelo po ojstrojsti in rahlosti besedi soditi, kako je razmerje med naučnem ministrom in strankami, potem bi se iz prerahle interpelacije dr. Mengerjeve moralo sklepati, da je levica naučnemu ministru mnogo bližja, kot desniški česki klub. Toda razmere o državnem zboru so sedaj take, da se pred koncem tedna ne bodé moglo določno soditi, pri čem da smo, kakošna razmera je med desnico in vlado in pa v sredini vlade same. Gotovo pa je, da bode vsak dan bolj jasno kazal, kam jadramo.

— Zanimiv nakup hiše. Minuli teden iznenadila je slovenske kroge vest, da je kranjska hranilnica za 73000 gl. nakupila znano Virantovo hišo v Ljubljani in da namerava hišo pokloniti deželi v ta namen, da se povodom štiridesetletnega vladanja cesarjevega v nji vstanovi državna obrtna šola, v kateri bi se pa večinoma moralo podučevati nemško. Virantov vrt pa da se namerava prepustiti v stavišče nemškega gledališča. — Naša sodba o tem „velikodušnem“ činu hranilničnem je lahko kratka: Bojimo se Danajcev, ako prav so obloženi z darovi! — Danajsko darilo za deželo bilo je poslopje za nemško realko in ne bomo

se motili, ako sedaj tudi „velikodušni hranilnični“ ne sodimo drugače.

— Gospod Ernest Faber, deželni poslanec kočevskega mesta, gozdar kneza Auersperga, eden najspretnjših, pa ob enem najprijaznejših členov opoziciji kranjskega deželnega zbora, umrl je minuli petek večer v Ljubljani po kratki bolezni. Pokojni doslužil je ravnokar 40. leto svojega službovanja in se je podal v zasluženi pokoj, pa — v tem hipu poklical ga je Vsegamogočni k večnemu pokoju. — Lahka mu bodi zemlja!

— Vabilo k slavnostni besedi, ki jo priredi národna čitalnica ljubljanska v spomin „petindvajsetletnice društvenega obstanka“ v prenovljeni društveni dvorani v nedeljo 23. oktobra 1887. V spored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Förster: „Naše goré“; poje mešani zbor (nov). 3. Chopin: Fantazija v f-molu; igra gospodičina Mila Šumanova. 4. F. S. Vilhar: „Ljubičica“; moški zbor (nov). 5. Curschmann: „Vijolica“, pesem za troje glasov; poje ženski zbor (nov). 6. Bazin: „Križarji na morju“; moški zbor. 7. „Ples“. Godbo pri plesu oskrbljuje privatni orkester pod vodstvom gosp. Stiarala. — Vstopnina: Udje čitalnice plačajo po 50 kr. za osebo, po 1 for. za rodbino; neudje pa 1 for. za osebo.*) — Začetek ob polosmi uri zvečer. — K tej besedi vabi najuljudneje odbor.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državni zbor imel je včeraj svojo tretjo sejo, v ponedeljek zboroval je tudi budgetni odsek, v katerem je bilo sprejeto privolenje vladi za začasno poberanje davkov (budget-provizorij). Finančni minister je dalje odgovoril, da postavo o sladkor-skem davku predloži v enem bližnjih dni. — V državnozborni seji minulega petka prečitalo se je šest interpelacij in dva predloga. Prva interpelacija Tausche-Heilsberg-ova zadevala je napake pri preskrbovanji živeža za vojaštvo, druga dr. Bertolini-ova razpust višjih razredov gimnazije v Roveredi, tretja dr. Vitezičeva samovoljno premembo pravil zemljiško-kreditnega zavoda za Istro, četrta dr. Baerenreither-jeva v zadevah po vladi angleški sprožene konference glede premije od sladkorja, peto dr. Menger glede pravice javnosti nižje gimnazije Freudenthal v Šleziji, in šesto V. Pfeifer glede izplačanja odškodnin za zemljišča prepuščena cestnemu eraru za preložitev Gorjanske ceste med Novem mestom in Metliko.

Predlog dr. Greger-jev zadevajoč preklic naredb naučnega ministra Gautsch-a glede srednjih šol, ki pa je bil podpiran samo po mladočehih, tridentincih, poslancu Gregorc-u in Heinrich-u ter ne pride v obravnavo, ker ni našel po opravilniku potrebne podpore. Konečno je omeniti predloga dr. Steinwender-ja o za-

*) Z ozirom na izvenredne stroške vsled popolne preuredbe društvene dvorane se ima ta beseda po odborovem sklepu prirediti proti vstopnini

drugah kmetovalcev in obrtnikov v namen preskrbovanja vojne.

Za temi naznanili oglasil se je k besedi finančni minister Dunajevski ter je spremljal predlaganje državnega proračuna za leto 1888. s precej obširnim pojasnilom. Potem proračunu znaša svota vse potrebščine 535,715.753 gld. svota vseh dohodkov pa 514,471.836 „ primanjkljaj toraj 21,243.917 gld. za čegar pokritje se bo skrbelo s posebno postavo.

Redne potrebščine znašajo 486,855.160 gld. redni dohodki pa 497,667.904 „

tedaj se kaže presežek dohodkov 10,812.744 gld. v državnem proračunu rednih potrebščin v primeri z rednimi dohodki. Potem znašajo izredne potrebščine visoko svoto 48,860.593 goldinarjev, izredni dohodki pa 16,803.922 goldinarjev.

Koncem seje prečitala sta se še dva predloga: dr. Roser in Bendl in pa interpelacija dr. Vašaty-a do ministerskega predsednika zavolj prepovedi taborov na Českem, ki so bili sklicani povodom naredbe naučnega ministra.

V včerajšnji seji državnega zbora izročil je med drugimi v imenu slovenskih poslancev dr. Poklukar interpelacijo do naučnega ministra glede ljudskega šolstva za Slovence namenjenega z vprašanji: 1.) hoče li odpraviti sedajne nepostavne vredbe ljudskih šol Slovincem namenjenih, izrekoma na Štajerskem, Koroškem in Primorskem ter jih tako vrediti, da bode učni jezik izključno slovenski in se nemščina, oziroma laščina poučava brez vsake sile in nikakor pred dokončanjem tretjem šolskem letom, dalje: 2.) hoče li potrebno ukreniti, da se skrbi za primerno izobraženje onih učnih moči, katere se imajo rabiti na teh ljudskih šolah?

Dalmatinec conte Vojnovič pa je interpelirje zaradi razpuščenja višjih razredov kotorske gimnazije.

Nemška. — Časniki sprožili so zadnje dni iz novega vest, da namerava ruski car domu grede obiskati nemškega cesarja. Vladne glasila sprejele so to vest zelo hladno in z nevernostjo. Gotovo še niso pozabili, da je car minulo poletje enako z merodajne strani izrečeno željo na kratko odbil.

Večje skrbi kot ta stvar pa prizadeva nemškimi državnikom trdovratna bolezen nemškega cesarjeviča, katerega že nekoliko mesecev zdravi brez prav vidnega uspeha angleški dvorni zdravnik za vratne bolezni dr. Makenzi. Ta zdravnik izrekel je po daljnem preiskavanju, da bolezen ni neozdravljiva, da ni rak. Minuli teden pa je ravno ta zdravnik nekako prikrito spoznal, da se je prikazalo vnetje dušnika in da bi znale bradovice, ki se prikazujejo v vratu, postati neozdravljive, ako se ponavljajo večkrat. To bi se reklo z drugimi besedami, da se dr. Makenzi skrivej pridruževa menjenji večine drugih zdravnikov, ki so takoj pri prvi

preiskavi izrekli menenje, da bode ta vratna bolezen prav težko ali celo neozdravljiva. Sedaj poslali so zdravniki cesarjeviča v gorkeje laško podnebje, da bi se tam zdravilo s pomočjo narave, kar se umetnosti zdravnikov noče posrečiti. — Sicer pa časniki nemški pridno poročajo o škandaloznih dogodbah barantanja z redovi, katere se razkrivajo na francoski. — Bivši vojni minister Boulanger, ki je v razgovoru s časnikarjem trdil, da se je preiskava zoper bivšega načelnika generalnega štaba pričela samo v ta namen, da bi se Boulanger-u kaj natvezlo. Vojni minister Ferron pa takega podtikanja ni trpel, temveč je bivšega ministra telegrafično vprašal, ali je res govoril besede, kakor jih poročajo časniki, in ko je Boulanger potrdil, da je govoril tako, obsodil ga je takoj telegrafično na 30 dni ojestrega zopora v stanovanju.

Angleško. — Delavci, ki nimajo ne dela, ne zasluška, shajajo se zadnje dni v Laborih in zahtevajo dela. V ponedeljek zbralo se jih je zopet krog 4000, ki so zahtevali dela in o ta namen poslali k mestnemu županu pooblastenca, da mu povesta, kar zahtevajo. Župana ni bilo doma, njegov namestnik pa ni bil pooblaščen odgovoriti jim v imenu županovem, v lastnem imenu jim je odgovoril, da naj povesta zbranim delavcem, da naj se mirno razidejo, da jim nemore obljubiti dela, pač pa jim svetuje prositi za podporo, ker je občina dolžna v slučaju potrebe jim podporo podeliti.

Bolgarska. — Časniki poročajo, da je imel knez Cobourški razgovor s poročevalcem „Pol. Cor.“ ter mu izrekel, da dosedajno pogajanje z velevlasti glede Bolgarskega prestola ni imelo nikakošnega uspeha. Kar pa se tiče nega samega je dobro premislil, kaj stori o tem, da je stopil na Bolgarska tla, s tem korakom prevzel je vse posledice in bo brez ozira na druge dogodbe ravnal tako, kakor mu veva čast njegovega imena in Bolgarskega ljudstva.

Žitna cena

v Ljubljani 12. oktobra 1887.

Hektoliter: pšenice domače 5 gold. 85 kr. — banaške 6 gold. 63 kr. — turšice 4 gold. 39 kr. — soršice 5 gold. 85 kr. — rži 4 gold. 55 kr. — ječmena 3 gold. 25 kr. — prosa 4 gold. 39 kr. — ajde 4 gold. 22 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 18. oktobra.

Hektoliter: Pšenica 5 gold. 85 kr. — Rrž 5 gold. 4 kr. — Oves 2 gold. 44 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 4 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilogr. 56 kr.